

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Psychologia ewolucyjno - rozwojowa

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Kognitywistyka		Cykl dydaktyczny 2023/24
Specjalność -		Kod zajęć 23KGNS.140.03864.23
Jednostka organizacyjna Wydział Psychologii i Kognitywistyki		Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Fakultatywny
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty ogólne
Profil studiów profil ogólnoakademicki		
Koordynator zajęć	Błażej Smykowski	
Prowadzący zajęcia	Błażej Smykowski	
Okres Semestr 3	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 15, Egzamin - Ćwiczenia: 15, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	ukszałtowanie holistycznego i genetycznego podejścia do analizowania zmian w życiu i rozwoju człowieka
C2	opanowanie wiedzy o podejściach do analizy procesów związanych z rozwojem człowieka i o podejściach do procesów związanych z ewolucją gatunków, w tym ludzkiego; o związkach w jakich ze sobą pozostają oba typy procesów
C3	opanowanie siatki podstawowych pojęć służących wyjaśnianiu filogenezy i ontogenezy rozwoju człowieka; modelowych ujęć rozwoju człowieka
C4	wytworzenie umiejętności rozpoznawania fazowych mechanizmów adaptacyjnych w rozwoju ontogenetycznym człowieka; centralnych zjawisk i procesów dotyczących rozwoju człowieka w poszczególnych fazach życia; wiązania ich ze sobą w perspektywie czasu
C5	wytworzenie wrażliwości na problemy związane ze wspomaganiem rozwoju człowieka w aktualnych czasach historycznych

Wymagania wstępne

brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	rozpoznaje podstawowe mechanizmy odpowiedzialne za procesy ewolucji gatunku ludzkiego i rozwoju ontogenetycznego człowieka	KG_N_K1_W03, KG_N_K1_W06, KG_N_K1_W08	Test
W2	zna fazowe mechanizmy adaptacji psychicznej i zasady ich funkcjonowania	KG_N_K1_W03, KG_N_K1_W06, KG_N_K1_W08	Test
W3	rozpoznaje zasady splatania się biologicznej i kulturowej linii w toku filogenezy i ontogenezy	KG_N_K1_W03	Test
W4	zna historię i aktualność podejścia psychologii do ewolucji i rozwoju	KG_N_K1_W03, KG_N_K1_W08	Test
W5	zna podstawowe koncepcje wskazujące na mechanizm dynamicznych interakcji między zmieniającą się jednostką a środowiskiem jej życia i rozwoju	KG_N_K1_W02, KG_N_K1_W03	Test
W6	zna podstawowe pojęcia służące wyjaśnianiu mechanizmu rozwoju człowieka	KG_N_K1_W02, KG_N_K1_W03	Test
W7	zna wybrane klasyfikacje zmian rozwojowych	KG_N_K1_W04	Test
W8	zna modele rozwoju człowieka, ich składowe i potrafi wskazać podstawowe różnice między nimi	KG_N_K1_W08	Test
W9	zna podstawowe strategie, procedury i metody stosowane w badaniu rozwoju człowieka	KG_N_K1_W08, KG_N_K1_W09	Test
W10	zna zasady etyczne stosowane w badaniach nad procesami rozwoju	KG_N_K1_W08, KG_N_K1_W09	Test

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
W11	zna centralne zjawiska charakterystyczne dla poszczególnych faz w rozwoju człowieka	KGN_K1_W03, KGN_K1_W06	Test
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi wskazać możliwości i ograniczenia poszczególnych procedur postępowania przy badaniu rozwoju	KGN_K1_U03	Test
U2	potrafi wyróżniać w dynamicznych systemach rozwojowych zjawiska fizyczne, psychiczne i społeczne	KGN_K1_U01, KGN_K1_U02	Test
U3	potrafi łączyć zjawiska według zasady genetycznej	KGN_K1_U01, KGN_K1_U02	Test
U4	potrafi wskazać związek aktualności społeczno-historycznej z wytwarzaniem się fazowych mechanizmów psychicznej adaptacji	KGN_K1_U01, KGN_K1_U02	Test
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	rozumie relacje w jakiej pozostaje człowiek w poszczególnych fazach życia ze środowiskiem swojego życia i rozwoju	KGN_K1_K01, KGN_K1_K02, KGN_K1_K03, KGN_K1_K04, KGN_K1_K05	Test
K2	rozumie zasady działania mechanizmów psychicznej adaptacji charakterystycznych dla poszczególnych faz w rozwoju	KGN_K1_K01, KGN_K1_K02, KGN_K1_K03, KGN_K1_K04, KGN_K1_K05	Test
K3	rozumie zasady przejść z jednej fazy rozwojowej w drugą	KGN_K1_K10	Test
K4	rozumie zależność organizacji psychiki i zachowania jednostki od sposobu zorganizowania środowiska jej życia i rozwoju	KGN_K1_K10	Test
K5	formułuje hipotezy na temat przyszłych mechanizmów psychicznej adaptacji człowieka i procesów wspomagania ich aktualizacji	KGN_K1_K01, KGN_K1_K02, KGN_K1_K03, KGN_K1_K04, KGN_K1_K05, KGN_K1_K07	Test

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Przedmiot badań i podejście Psychologii rozwoju człowieka i Psychologii ewolucyjnej; związki i różnice ujęć	W1, W3, W6, U2, U4, K4, K5	Wykład
2.	Przednaukowe i naukowe podstawy Psychologii rozwoju dziecka; podstawowe kontrowersje	W1, W3, W4, W6	Wykład
3.	Psychologia rozwoju człowieka w cyklu życia; założenia i pojęcia	W1, W3, W4	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
4.	Zasady rozwoju jednostki ludzkiej w środowisku jej życia i rozwoju w filogenezie i ontogenezie	W1, W2, W3, U3, U4, K4, K5	Wykład
5.	Adaptacja do warunków naturalnych i kulturowo-historycznych, biologiczny a psychiczny mechanizm adaptacji	W1, W2, W3, W4, W5, U4, K5	Wykład
6.	Zmiana makrospołeczna i mikrospołeczna a zmiana stylu funkcjonowania jednostki	W1, W6, W7, U4, K4, K5	Wykład
7.	Prymitywizm, upośledzenie, rozpad, prawidłowy rozwój struktury funkcji psychicznych i organizacji zachowania; elementarne a wyższe formy funkcjonowania	W3, W6	Wykład
8.	Rodowód, założenia, pojęcia koncepcji E.H.Eriksona i jej współczesne kontynuacje	W5, W6, W8	Wykład
9.	Rodowód, założenia, pojęcia koncepcji L.S.Wygotskiego i jej współczesne kontynuacje	W5, W6, W8	Wykład
10.	Rodowód, założenia, pojęcia koncepcji J.Piageta i jej współczesne kontynuacje	W5, W6, W8	Wykład
11.	Założenia i pojęcia Psychologii ekologicznej	W5, W6, W8	Wykład
12.	Tradycyjne i współczesne ujęcia zasady epigenety w rozwoju	W1, W3	Wykład
13.	Cykl środowisk socjalizacyjnych; funkcje środowisk i problem przesunięcia ekologicznego	W1, W2, W3, U2, K1, K2, K3	Wykład
14.	Opis, wyjaśnianie i badanie zmiany rozwojowej	W7, W8	Wykład
15.	Projektowanie postępowania diagnostycznego; problemy, strategie, narzędzia, procedury	W9, U1	Wykład
16.	Metody wystandaryzowane i niestandardowe w badaniu rozwoju	W9, U1	Wykład
17.	Zasady etyczne obowiązujące w badaniu rozwoju	W10	Wykład
18.	Mechanizm psychicznej adaptacji okresu późnej dorosłości: mądrość życiowa, poczucie integralności	W1, W11, W2, W3, W5, U2, U3, U4, K1, K2, K3, K4, K5	Ćwiczenia
19.	Mechanizm psychicznej adaptacji okresu średniej dorosłości i jego efekty: świadomość społeczna, poczucie generatywności	W1, W11, W2, W3, W5, U2, U3, U4, K1, K2, K3, K4, K5	Ćwiczenia
20.	Mechanizm psychicznej adaptacji okresu wczesnej dorosłości i jego efekty: wierność i zobowiązanie, poczucie intymności i solidarności społecznej	W1, W11, W2, W3, W5, U2, U3, U4, K1, K2, K3, K4, K5	Ćwiczenia
21.	Mechanizm psychicznej adaptacji okresu dorastania i jego efekty: opanowanie własnych procesów psychicznych i zachowania, poczucie tożsamości psycho-społecznej	W1, W11, W2, W3, W5, U2, U3, U4, K1, K2, K3, K4, K5	Ćwiczenia
22.	Mechanizm psychicznej adaptacji wieku szkolnego i jego efekty: dowolność uwagi, myślenie racjonalne i poczucie produktywności	W1, W11, W2, W3, W5, U2, U3, U4, K1, K2, K3, K4, K5	Ćwiczenia
23.	Mechanizm psychicznej adaptacji wieku przedszkolnego i jego efekty: dowolność pamięci, myślenie intuicyjne i poczucie inicjatywy	W1, W11, W2, W3, W5, U2, U3, U4, K1, K2, K3, K4, K5	Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
24.	Mechanizm psychicznej adaptacji wczesnego dzieciństwa i jego efekty: usensowniona i hierarchicznie zorganizowana struktura świadomości, poczucie autonomii	W1, W11, W2, W3, W5, U2, U3, U4, K1, K2, K3, K4, K5	Ćwiczenia
25.	Mechanizm psychicznej adaptacji okresu noworodkowego i niemowlęcego: stałość przedmiotu, poczucie ufności do świata i siebie	W1, W11, W2, W3, W5, U2, U3, U4, K1, K2, K3, K4, K5	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład problemowy, Metoda analizy przypadków, Demonstracje dźwiękowe i/lub video
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Uczenie problemowe (Problem-based learning), Demonstracje dźwiękowe i/lub video

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	test wiadomości (30 pytań, 4 możliwe odpowiedzi, jedna poprawna) 91%-100% poprawnych odpowiedzi: bardzo dobry (bdb; 5,0): 83%-90% poprawnych odpowiedzi: dobry plus (+db; 4,5): 71%-82% poprawnych odpowiedzi: dobry (db; 4,0): 63%-70% poprawnych odpowiedzi: dostateczny plus (+dst; 3,5): 51-62% poprawnych odpowiedzi: dostateczny (dst; 3,0): 50% i poniżej poprawnych odpowiedzi: niedostateczny (ndst; 2,0):
Ćwiczenia	test wiadomości (20 pytań, 3 możliwe odpowiedzi, jedna poprawna) + 80% obecność na zajęciach 91%-100% poprawnych odpowiedzi: bardzo dobry (bdb; 5,0): 83%-90% poprawnych odpowiedzi: dobry plus (+db; 4,5): 71%-82% poprawnych odpowiedzi: dobry (db; 4,0): 63%-70% poprawnych odpowiedzi: dostateczny plus (+dst; 3,5): 51-62% poprawnych odpowiedzi: dostateczny (dst; 3,0): 50% i poniżej poprawnych odpowiedzi: niedostateczny (ndst; 2,0):

Literatura

Obowiązkowa

1. Bee, H. (2004). Psychologia rozwoju człowieka. Zysk i S-ka Wydawnictwo. (s.1-33).
2. Buss, D. M. (2001). Psychologia ewolucyjna. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne. (s. 25-91).
3. Piaget, J. (1969). Punkt widzenia Piageta. Psychologia Wychowawcza. 5, s. 509-531.
4. Smykowski, B. (2012). Psychologia kryzysów w kulturowym rozwoju dzieci i młodzieży. (s.24-181). Wydawnictwo UAM.
5. Wilson, E. O. (2011). Konsiliencja. Jedność wiedzy. (s.205-260). Zysk i S-ka Wydawnictwo.
6. Brzezińska, A., Hornowska, E. (red.) (2004). Dzieci i młodzież wobec agresji i przemocy. (s.28-106). Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR.
7. Obuchowski, K. (2002). Osobowość wobec zmian cywilizacyjnych, czyli o ludziach roli, uczenia się i o autorach siebie. Kolokwia psychologiczne. T.10. s.23-37.

Dodatkowa

1. Brzezińska, A. (red.). (2005). Psychologiczne portrety człowieka. Praktyczna psychologia rozwojowa. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15
Ćwiczenia	15
Przygotowanie do zajęć	15
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie do egzaminu	20
Przygotowanie do zaliczenia	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 100
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
KGK_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej analizy własnych pomysłów, stanowisk, opinii i jest gotów do ich zmiany w świetle danych i argumentów
KGK_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przejawiania aktywnej postawy w rozwiązywaniu problemów na podstawie analizy i oceny dostępnych danych
KGK_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania wrażliwości na zagadnienia uczciwości intelektualnej we własnych działaniach
KGK_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do etycznego postępowania w swojej działalności edukacyjnej i badawczej
KGK_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do pracy zespołowej z reprezentantami różnych dyscyplin, na rzecz wspólnego środowiska zawodowego
KGK_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do systematycznej pracy nad wszelkimi projektami, które mają długofalowy charakter; planowania i koordynowania kolejności wykonywania zadań
KGK_K1_K10	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do rozpoznawania potencjalnych zagrożeń dla zdrowia, w szczególności mózgu z wykorzystaniem zasad dbałości o zdrowie psychiczne i fizyczne
KGK_K1_U01	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać informacje z literatury, baz danych i innych źródeł, w tym z sieci Internet, mając świadomość działających w niej mechanizmów
KGK_K1_U02	Absolwent/ka potrafi integrować informacje pochodzące z różnych źródeł, dokonywać ich interpretacji i krytycznej oceny, a także wyciągać wnioski oraz formułować i wyczerpująco uzasadniać opinie
KGK_K1_U03	Absolwent/ka potrafi (korzystając z porad prowadzącego) projektować, przygotowywać i przeprowadzać badanie empiryczne, a także dokonywać analizy statystycznej oraz interpretacji wyników. Potrafi dobierać odpowiednią metodę badawczą dla danego problemu oraz odpowiednią metodę statystyczną dla danego problemu i typu analizowanych danych
KGK_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie podstawową terminologię kognitywistyczną w językach: polskim i angielskim
KGK_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie różnorodne podejścia do problematyki badania umysłu (np. komputacyjne, neuronaukowe, filozoficzne, ewolucyjne)
KGK_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie odpowiednie teorie lub wyniki badań, na podstawie których formułuje opinie na temat podstawowych zagadnień kognitywistycznych
KGK_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie procesy poznawcze, których badaniem i wyjaśnianiem zajmuje się kognitywistyka: percepcję, świadomość, reprezentacje, emocje, pamięć, mowę, komunikację, poznanie społeczne
KGK_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe zagadnienia z zakresu dyscyplin bazowych dla kognitywistyki, w tym charakterystycznych dla nich metod badawczych
KGK_K1_W09	Absolwent/ka zna i rozumie zasady projektowania i prowadzenia badań naukowych, ze szczególnym uwzględnieniem formułowania problemów badawczych, stawiania hipotez. Zna i rozumie również metody, techniki i narzędzia badawcze